

HUY ĐỘNG NGUỒN LỰC PHÁT TRIỂN KINH TẾ DỊCH VỤ Ở TỈNH HƯNG YÊN

ĐOÀN XUÂN PHÚC* -
PHÙNG MẠNH CƯỜNG**

1. Đặt vấn đề

Phát triển kinh tế dịch vụ là một trong những nhiệm vụ trọng tâm của tỉnh Hưng Yên, những năm qua, tỉnh đã có nhiều chủ trương, giải pháp phát triển các ngành dịch vụ, kinh tế dịch vụ luôn chiếm tỷ trọng 22 - 28% trong cơ cấu kinh tế của tỉnh. Tuy nhiên, sự phát triển kinh tế dịch vụ chưa tương xứng với tiềm năng, lợi thế của tỉnh. Chính vì vậy, để kinh tế dịch vụ của tỉnh Hưng Yên phát triển mang tính hiện đại, bền vững cần huy động và phát huy tối đa các nguồn lực, lợi thế của tỉnh.

Nghị quyết Đảng bộ tỉnh Hưng Yên nhiệm kỳ 2020 - 2025 xác định: “Phát triển đồng bộ thương mại, dịch vụ và du lịch thúc đẩy chuyển dịch cơ cấu kinh tế”¹ và coi đây là một trong những nhiệm vụ trọng tâm, khâu đột phá trong phát triển kinh tế - xã hội. Trên cơ sở đó, Ủy ban nhân dân (UBND) tỉnh Hưng Yên đã ban hành nhiều quyết định, kế hoạch tổ chức, triển khai các biện pháp, như: Quyết định số 860/QĐ-UBND ngày 06/5/2016 về việc phê duyệt kế hoạch phát triển thương mại điện tử tỉnh Hưng Yên giai đoạn 2016 - 2020; Quyết định số 22/2018/QĐ-UBND ngày 24/8/2018 quy định giá dịch vụ sử dụng điện tích bán hàng tại chợ trên đại bàn tỉnh Hưng Yên; Quyết định số 2483/2018/QĐ-UBND ngày 31/10/2019 ban hành danh mục nhiệm vụ triển khai thực hiện Hiệp định Đối tác toàn

diện và tiến bộ xuyên Thái Bình Dương (CPTPP); Quyết định số 21/2020/QĐ-UBND ngày 30/7/2021 về việc ban hành quy chế xây dựng, quản lý và thực hiện chương trình xúc tiến thương mại tỉnh Hưng Yên; Quyết định số 1054/QĐ-UBND ngày 28/4/2021 về việc phê duyệt chương trình xúc tiến thương mại địa phương năm 2021; Kế hoạch 156/KH-UBND ngày 13/10/2021 về thực hiện chiến lược “Phát triển thương mại trong nước giai đoạn đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045” trên địa bàn tỉnh Hưng Yên...

2. Thực trạng kinh tế dịch vụ ở tỉnh Hưng Yên

Những năm qua, mặc dù bị ảnh hưởng của đại dịch Covid-19 song kinh tế dịch vụ của tỉnh Hưng Yên vẫn đạt ở mức tăng trưởng khá, chiếm tỷ lệ cơ cấu kinh tế tương đối cao. Tốc độ tăng trưởng kinh tế đạt 8,38%/năm (mục tiêu tăng từ 7,5 - 8%/năm), trong đó: nông nghiệp - thủy sản tăng 2,78%/năm, công nghiệp - xây dựng tăng 10,3%/năm; thương mại - dịch vụ tăng 6,84%/năm. Kim ngạch xuất khẩu bình quân tăng 16,19%/năm. Ngành thương mại chiếm tỷ lệ tương đối cao trong cơ cấu kinh tế của tỉnh, xếp thứ 2 sau ngành công nghiệp và xây dựng, năm 2018 chiếm 37,86% trong tổng cơ cấu kinh tế của tỉnh, năm 2021, tuy vẫn bị ảnh hưởng của đại

* ThS, Học viện Chính trị, Bộ Quốc phòng

** ThS, Học viện Chính trị, Bộ Quốc phòng

dịch Covid-19 nhưng vẫn chiếm tỷ trọng 27,65%². Tổng mức bán lẻ hàng hóa dịch vụ, lĩnh vực dịch vụ, lưu trú cũng tăng nhanh, tính đến tháng 9/2022, tổng giá trị đạt 1.683.906 triệu đồng gấp 1,21 lần so với năm 2016³. Lĩnh vực du lịch lữ hành cho thấy số lượng khách du lịch tăng thường xuyên qua các năm. Hệ thống hạ tầng cơ sở và hệ thống thương mại dịch vụ được đầu tư và ngày càng đáp ứng được nhu cầu phát triển. Năm 2021, toàn tỉnh Hưng Yên có 104 chợ; hệ thống siêu thị cũng tăng nhanh, năm 2017, có 10 siêu thị, đến năm 2020 là 23 siêu thị và năm 2021 là 25 siêu thị⁴, hoạt động thương mại điện tử postmart được tăng cường đầu tư cơ sở vật chất, trang bị đầy mạnh hoạt động hỗ trợ quảng bá, giới thiệu sản phẩm và xuất khẩu nông sản ra thị trường... do đó, chủ trương đa dạng hóa chủ thể đầu tư các ngành thương mại - dịch vụ được tỉnh Hưng Yên chú trọng. Hoạt động đầu tư cho ngành dịch vụ cũng được quan tâm, tính đến tháng 9/2022 số vốn đầu tư vào khu vực thương mại - dịch vụ tăng 95,09% so với cùng kỳ năm trước⁵. Hoạt động xúc tiến thương mại được đẩy mạnh; tổ chức nhiều sự kiện quảng bá, giới thiệu, kết nối cung cầu tiêu thụ hàng hóa cấp tỉnh, cấp khu vực và tham gia các sự kiện xúc tiến thương mại quốc tế (tăng trưởng đạt 12,5%/năm). Hoạt động vận tải được hồi phục và tăng trưởng nhanh hơn các năm trước. Tính đến tháng 9/2022, doanh thu hoạt động vận tải hành khách tăng 70,15% so với cùng kỳ năm trước; doanh thu hoạt động vận tải hàng hóa tăng 8,60%⁶.

Tuy nhiên, sự phát triển kinh tế dịch vụ trong thời gian qua vẫn chưa đạt được so với tiềm năng lợi thế của tỉnh. Hệ thống cơ sở vật chất kỹ thuật phục vụ du lịch còn thiếu; số lượng chợ và siêu thị chưa nhiều, đặc biệt là chưa có trung tâm thương mại, siêu thị cấp 1, siêu thị cấp hai ít năm 2020, chỉ có duy nhất 1 siêu thị hạng 2 và năm 2021 có 2 siêu thị hạng 2⁷. Các sản phẩm du lịch, dịch vụ còn nghèo nàn, du lịch Hưng Yên mới chỉ

khai thác các di tích lịch sử và lễ hội, còn du lịch cảnh quan sông Hồng, các làng nghề truyền thống, các di sản văn hóa phi vật thể chưa được khai thác thường xuyên...

Ngân sách cấp cho hoạt động quảng bá xúc tiến du lịch còn hạn hẹp; các địa phương chưa quan tâm dành nguồn kinh phí cho công tác tuyên truyền quảng bá, xúc tiến du lịch. Cơ chế xã hội hóa trong đầu tư phát triển thương mại - dịch vụ chưa có; việc huy động được các doanh nghiệp tham gia vào hoạt động xúc tiến du lịch chung của tỉnh chưa hiệu quả...

3. Giải pháp huy động các nguồn lực phát triển kinh tế dịch vụ

Một là, hoàn thiện cơ chế, chính sách, xây dựng môi trường thuận lợi cho kinh tế dịch vụ phát triển.

Các sở, ban, ngành cần tăng cường phối hợp với bộ, ngành liên quan rà soát, sửa đổi các quy định về quản lý hàng hóa lưu thông trên thị trường, bao gồm: quy định về nhãn mác hàng hóa, nguồn gốc xuất xứ, truyền thông quảng cáo, thông tin thị trường, khung pháp lý về quản lý thị trường,... tạo thuận lợi hơn cho doanh nghiệp, phù hợp với bối cảnh tình hình mới trong nước và hội nhập quốc tế.

Triển khai thực hiện có hiệu quả các nghị quyết của Chính phủ về cải thiện môi trường đầu tư, kinh doanh, cải cách thủ tục hành chính; Đề án đẩy mạnh thu hút đầu tư, nâng cao năng lực cạnh tranh cấp tỉnh (PCI) tỉnh Hưng Yên giai đoạn 2021 - 2025, định hướng đến năm 2030; rà soát, tiếp tục cắt giảm các điều kiện đầu tư, kinh doanh, cải cách thủ tục hành chính liên quan đến hoạt động thương mại trong nước theo hướng giảm bớt thủ tục và thời gian thực hiện; đẩy nhanh việc cung ứng và nâng cấp các dịch vụ công trực tuyến cho các chủ thể hoạt động kinh doanh trên thị trường.

Phối hợp thực hiện các quy định, hệ thống tiêu chuẩn, quy chuẩn của hệ thống

phân phối xanh, trước hết là hệ thống phân phối bán lẻ bao gồm chợ truyền thống, trung tâm thương mại, siêu thị trên địa bàn tỉnh. rà soát, sửa đổi, bổ sung Quy chế xây dựng, quản lý và thực hiện chương trình xúc tiến thương mại của tỉnh phù hợp với các văn bản của trung ương và thực tiễn của tỉnh trong điều kiện mới.

Hai là, phát triển hệ thống kết cấu hạ tầng, thu hút các nguồn lực đầu tư phát triển kinh tế dịch vụ.

Phối hợp triển khai thực hiện Chương trình phát triển mạng lưới chợ toàn quốc giai đoạn 2021 - 2030; đẩy nhanh quá trình chuyển đổi mô hình quản lý chợ và xã hội hóa đầu tư xây dựng, khai thác chợ; lồng ghép việc triển khai Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới; ưu tiên bố trí, phân bổ vốn đầu tư công phát triển các chợ truyền thống mang tính văn hóa cần bảo tồn.

Tăng cường hoạt động xúc tiến đầu tư, hỗ trợ tư vấn nhằm thu hút được các dự án đầu tư trong và ngoài nước phát triển kết cấu hạ tầng kinh tế dịch vụ của tỉnh. Đẩy mạnh phát triển và quản lý các loại hình trung tâm thương mại, siêu thị, cửa hàng tiện lợi, máy bán hàng tự động...; triển khai có hiệu quả dự án Hỗ trợ nâng cao khả năng nhận diện sản phẩm, kết nối kênh tiêu thụ nông sản đặc sản chủ lực, sản phẩm OCOP, sản phẩm làng nghề Hưng Yên với cộng đồng các nhà bán lẻ giai đoạn 2021 - 2025. Tiếp tục triển khai thực hiện Kế hoạch Phát triển dịch vụ logistics tỉnh Hưng Yên giai đoạn 2017 - 2020, định hướng đến năm 2025, thu hút đầu tư phát triển dịch vụ logistic đáp ứng nhu cầu của các doanh nghiệp, nhà đầu tư trong thời gian tới khi các khu công nghiệp tập trung, cụm công nghiệp đồng loạt đi vào hoạt động.

Tăng cường đầu tư huy động các nguồn lực phát triển hạ tầng giao thông, “giao thông phải đi trước một bước” tạo động lực thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội nói chung và kinh tế dịch vụ nói riêng. Phát triển giao

thông đô thị và giao thông nông thôn tạo thành mạng lưới giao thông hoàn chỉnh, liên hoàn, thông suốt. Phát triển vận tải an toàn, tiện lợi với chất lượng ngày càng cao; kiểm chế, tiến tới giảm tai nạn giao thông, bảo vệ kết cấu hạ tầng giao thông; nâng cao năng lực, hiệu quả quản lý nhà nước về giao thông, vận tải.

Ba là, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao cho ngành kinh tế dịch vụ.

Đổi mới và nâng cao chất lượng các cơ sở đào tạo nguồn nhân lực cho kinh tế dịch vụ có khả năng làm chủ và tiếp nhận các công nghệ quản lý hoạt động kinh doanh mới, đáp ứng yêu cầu bối cảnh hội nhập, yêu cầu của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0; khuyến khích doanh nghiệp đào tạo, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực làm việc trong lĩnh vực phân phối, bán lẻ nhằm thúc đẩy hiệu quả hoạt động của các chủ thể kinh doanh; chú trọng đào tạo kỹ năng quản lý, kỹ năng chuyên môn cho lao động trong ngành. Đồng thời, đẩy mạnh triển khai thực hiện các đề án hỗ trợ đào tạo, nâng cao năng lực quản trị kinh doanh, kiến thức an toàn thực phẩm, văn minh thương mại cho các đối tượng là những người làm công tác quản lý thương mại tại các địa phương, người quản lý chợ, hợp tác xã thương mại, các hộ kinh doanh, lao động của ngành thương mại, dịch vụ...

Tổ chức các lớp bồi dưỡng cho cán bộ lãnh đạo cơ sở, doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh. Lập kế hoạch ứng dụng và triển khai thương mại điện tử cho doanh nghiệp; các kỹ năng khai thác thông tin thương mại trực tuyến; các kỹ năng tìm kiếm khách hàng trên internet; xây dựng và quản trị website thương mại điện tử; ứng dụng marketing trực tuyến; sàn giao dịch thương mại điện tử. Triển khai thực hiện các chương trình đào tạo về phân phối bền vững cho các cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp; nghiên cứu lồng ghép các nội dung về phân phối, sản xuất và tiêu dùng bền vững trong các chương trình

giảng dạy, đào tạo thuộc các cơ sở đào tạo, dạy nghề.

Bốn là, đẩy mạnh ứng dụng khoa học - công nghệ, chuyển đổi số cho phát triển kinh tế dịch vụ.

Nghiên cứu triển khai các hoạt động hỗ trợ doanh nghiệp phân phối, hộ kinh doanh đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin, phần mềm quản lý trong hoạt động kinh doanh, đặc biệt là tiếp cận và áp dụng các phần mềm, ứng dụng trong phương thức kinh doanh thương mại điện tử trên máy tính, điện thoại di động... Khuyến khích ứng dụng công nghệ cao vào các hoạt động kinh doanh trên thị trường nội địa; thúc đẩy việc sử dụng các ứng dụng, tiện ích mới như truy xuất nguồn hàng, QR Code, Data Matrix, RFID tại các kênh phân phối như chợ, siêu thị, trung tâm thương mại...

Nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động quản lý thị trường thông qua triển khai ứng dụng công nghệ cao vào các hoạt động kiểm tra, xử lý vi phạm về buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả trên thị trường...

Phối hợp chặt chẽ với các bộ, ngành và đơn vị liên quan triển khai nền tảng mã địa chỉ bưu chính gắn với bản đồ số Vpostcode, các ứng dụng giao thông mới hỗ trợ vận chuyển, giao nhận hàng hóa trong thương mại điện tử và logistics. Xây dựng và hỗ trợ doanh nghiệp áp dụng các giải pháp công nghệ (công nghệ mã vạch, QR code, chip NFC, công nghệ blockchain...) để truy xuất nguồn gốc xuất xứ của sản phẩm. Xây dựng các giải pháp để phát triển ứng dụng thương mại điện tử trên nền thiết bị di động và phát triển nội dung số cho thương mại điện tử...

Phát triển các giải pháp xây dựng nội dung và tiếp thị trực tuyến dành cho doanh nghiệp các giải pháp và tiện ích hỗ trợ cho dịch vụ công trực tuyến về thống kê, quản lý dữ liệu, kết nối người dùng trên nền tảng thiết bị thông minh. Xây dựng, triển khai mô hình trung tâm hỗ trợ phân phối sản phẩm,

hàng hóa, đặc biệt là các hàng hóa sản xuất trong nước trên môi trường trực tuyến. Phát triển giải pháp thanh toán không dùng tiền mặt tại các điểm giao dịch, thúc đẩy các nền tảng POS thông minh, dùng chung tại điểm bán hàng.

Triển khai các chương trình, đề án thương mại điện tử hóa nông thôn, đào tạo kỹ năng kinh doanh thương mại điện tử cho người dân nông thôn; hỗ trợ các khoản vay cho người dân nông thôn để thực hiện thương mại điện tử; phối hợp với các nền tảng thương mại điện tử để tạo các gian hàng và hỗ trợ các hợp tác xã, trang trại, nhà vườn và người dân nông thôn đưa các sản phẩm lên sàn thương mại điện tử; đổi mới, phát triển các hình thức xúc tiến thương mại điện tử thông qua các trang thương mại điện tử (sendo, zalo, facebook,...); duy trì, phát triển các sàn thương mại điện tử tỉnh Hưng Yên (<http://ecomhungyen.vn>), website quảng bá sản phẩm của tỉnh “Chương trình OCOP tỉnh Hưng Yên” □

Chú thích:

1, 2. Tỉnh ủy Hưng Yên. Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Hưng Yên lần thứ XIX nhiệm kỳ 2020 - 2025. Hưng Yên, 2020, tr. 26, 4.

3, 5, 6. Tình hình kinh tế - xã hội tỉnh Hưng Yên tháng 9 và 9 tháng năm 2022. <http://www.thongkehungyen.gov.vn>, ngày 03/10/2022.

4, 7. Cục Thống kê tỉnh Hưng Yên. Niên giám thống kê tỉnh Hưng Yên năm 2021, tr.185, 186.

Tài liệu tham khảo:

1. Báo cáo số 215/BC-UBND ngày 29/11/2019 của Ủy ban nhân dân tỉnh Hưng Yên về tình hình thực hiện kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội năm 2019.

2. Báo cáo số 218/BC-UBND ngày 31/12/2020 của Ủy ban nhân dân tỉnh Hưng Yên về tình hình kinh tế - xã hội tháng 12 và cả năm 2020.

3. Báo cáo số 182/BC-UBND ngày 03/12/2021 của Ủy ban nhân dân tỉnh Hưng Yên về tình hình thực hiện kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội năm 2021 và mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp năm 2022.